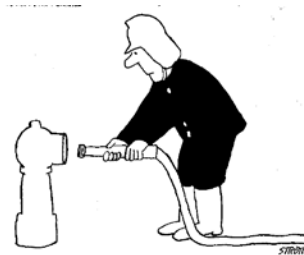

Mathias Lundin, Svetskommissionen

STANDARDSPALTEN

Tillägg till ISO 3834-5 förtydligar Ansträngningen att göra ISO 3834 mer "globalt relevant" genom att öppna för användningen av andra standarder än de som ISO 3834 refererar till har gett upphov till viss förvirring. Allra helst sedan ISOs redaktörer strax före publiceringen ändrade i texten.

Det nationella tillägget (T1) anger vägledning/hjälp för vilken svensk standard som ska användas vid tillämpningen av ISO 3834, se även www.svets.se/standard.

Korrigeringen till SS-EN ISO 3834-5 som nu finns tillgänglig anger att första stycket i avsnitt 2.1 skall bytas mot följande (översatt):

"Överensstämmelse med ISO 3834-2 till -4 ska hävdas av en tillverkare användande normativa referenser angivna i denna del.

Alternativt kan överensstämmelse hävdas med ISO 3834-2 till -4 genom att anta andra standarder som utgör likvärdiga tekniska förutsättningar.

Överensstämmelse kan även hävdas av tillverkare av produkter där produktstandarder som används av tillverkaren anger krav på tillämpning av andra stödjande standarder än de som anges i denna del."

Detta stycke återspeglar det som ursprungligen överenskommits, innan ISOs redaktörer förändrade ordalydelsen.

ISO 3834 anger alltså tre möjligheter att använda olika standarder för respektive aktivitet/moment. Att använda:

1. de standarder som refereras till i ISO 3834-5
2. andra standarder som är tekniskt likvärdiga (tillverkaren bedömer och redovisar)
3. krav i produktstandarder och i dessa refererade standarder. De behöver då inte vara tekniskt likvärdiga. Men produktstandarderna måste då användas i sin helhet, alltså, man kan inte plocka ut t ex svetsarprovning ur ASME och i övrigt använda ISO för procedurkontroll etc.

Fördelen med detta är att ISO 3834 kan tillämpas över hela världen, oavsett hur man utför svetsarprovning, procedurkontroll etc. Nackdelen är att en beställare kan behöva granska använda standarder hos en leverantör som tillämpar ISO 3834.

Behöver man göra om procedurprov?

Många företag har procedurer som kvalificerats med t ex EN 288-3 (tidigare SS) eller SS-EN ISO 15614-1. Hur hanterar man att standarder revideras? T ex vid tillämpning av ISO 3834 eller EN 13445.

SS-EN ISO 3834-5 innehåller, som nämns ovan, referenser för de avsnitt där standarden (del 2-4) ställer krav. I del 5 listas t ex ISO 15614-1 för procedurkontroll.

Efter årsskiftet kommer en reviderad utgåva av EN 13445 med nya normativa referenser bl a m a p svetsprocedurkontroll, ISO 15614-1 istället för EN 288-3.

Måste man nu göra om sina svetsprocedurer så de överensstämmer med senaste utgåvan av ISO 15614-1?

För det första ska man konstatera att inga mekaniska egenskaper ändras för att en ny standard publiceras. För det andra har det aldrig varit standardiserarnas intention att man ska behöva göra om procedurprov eller svetsdatablad bara för att en standard revideras.

ISO 15614-1 anger att "Denna standard gör emellertid inte föregående svetsprocedurkontroll enligt tidigare nationella standarder eller specifikationer eller tidigare utgåvor av denna standard ogiltiga". Vid tillämpning av ISO 3834 kan man dessutom konstatera att möjligheten till att använda tekniskt likvärdig standard medges.

Men! En kund kan ha krav som anger en specifik standard för procedurkontroll. Myndigheterna kan också ha synpunkten att om överensstämmelse skall kunna hävdas till en harmoniserad produktstandard för presumtion mot direktiv kan man av formell juridisk orsak behöva följa normativa (daterade) re-

ferenser i dessa produktstandarder. Om man anlitar ett oberoende organ för certifiering följer dessa uppställda rutiner som kan vara specifika avseende använd standard för procedurkontroll, rutiner som, om organet är ackrediterat, också är godkända av t ex Swedac

Sammanfattningsvis anges inte krav på omprovning i standarderna eller av tekniska skäl, men kan krävas av kund eller myndighet. I det allmänna fallet bör man föra en saklig diskussion med alla parter om nödvändigheten av att eventuellt göra om procedurprov eller svetsdatablad då referenser/standarder revideras, och begränsa detta till att utföras endast när det anses helt nödvändigt.

Mer information om svetsstandard finns på www.svets.se/standard. Som medlem i Svetskommissionen och SIS är du (ditt företag) välkommen att medverka i någon Arbetsgrupp standardisering, AGS, och även som svensk representant eller expert i de europeiska eller internationella grupperna. Detta ger god kunskap och påverkansmöjligheter med tillgång till standarder, förslag och ett kunnigt nätverk. ♦